

VOĐA BEZ TITULE

ROBIN ŠARMA

VOĐA BEZ TITULE

SAVREMENA POUČNA PRIČA O TOME KAKO
DA POSTIGNETE LIČNI I PROFESIONALNI USPEH

Autora svetskog bestselera
Put ka veličanstvenosti

Mono i Manjana
2009.

Ovu knjigu posvećujem vama, čitaocima. Inspiriše me vaša volja da pokrenete vođu u sebi. Podstiče me vaša želja da date sve od sebe. Vaša spremnost da pozitivno utičete na druge još više učvršćuje moju odluku da i dalje pomažem ljudima da vode bez titule.

Svet možeš da izmeniš na suptilan način.

Mahatma Gandhi

Naslov originala:
Robin Sharma, *The Leader Who Had No Title*
© 2010 by Sharma Leadership International, Inc.
Originally published by Free Press, a division of SIMON & SCHUSTER, Inc
Translation copyright © 2010 Mono i Manjana

Izdavač
Mono i Manjana

Za izdavača
Miroslav Josipović
Nenad Atanasković

Glavni i odgovorni urednik
Aleksandar Jerkov

Urednik
Vojin V. Ančić

Prevod
Maja Cvijetić-Grbić

Lektura
Vesna Smiljanić-Rangelov

Korice
Ljiljana Pekeč

Tehnički urednik
Goran Skakić

Priprema za štampu
Ljiljana Pekeč

Štampa
Elvod-print, Lazarevac

CIP - Katalogizacija u publikaciji
Narodna biblioteka Srbije, Beograd

ШАРМА, Робин С., 1965–
Voda bez titule : savremena poučna priča o tome kako da postignete
lični i profesionalni uspeh / Robin S. Šarma ; [prevod Maja Cvijetić-
-Grbić]. – Beograd : Mono i Manjana, 2010 (Lazarevac : Elvod-print).
– 184 str. ; 21 cm

Prevod dela: The Leader Who Had No Title / Robin S. Sharma. – O autoru: str. 183.

ISBN 978-86-7804-259-1

a) Uspeh

COBISS.SR-ID 173568012

Sadržaj:

Napomena autora

PRVO POGLAVLJE:

Pravo na uspeh i lidersku poziciju stekli ste rođenjem 9

DRUGO POGLAVLJE:

Moj susret s mentorom koji me je uputio u tajne vođstva 14

TREĆE POGLAVLJE:

Tužna cena osrednjosti i neverovatne blagodeti ovladavanja veštinama vođstva 33

ČETVRTO POGLAVLJE:

Prvi razgovor o vođstvu:
Nije ti potrebna titula da bi bio vođa.....46

PETO POGLAVLJE:

Drugi razgovor o vođstvu:
Burna vremena stvaraju velike vođe.....82

ŠESTO POGLAVLJE:

Treći razgovor o vođstvu:
Tvoj uspeh kao vođe zavisi od dubine tvojih odnosa s ljudima 118

SEDMO POGLAVLJE:

Četvrti razgovor o vođstvu:
Da bi bio veliki vođa, moraš biti veliki čovek 146

OSMO POGLAVLJE:

Zaključak 174

Izvori koji će vam pomoći da vodite bez titule.....	179
Potrebna nam je vaša pomoć.....	180
Izgradite organizaciju u kojoj će svi voditi bez titule	181
O autoru	183

NAPOMENA AUTORA

Knjiga koju držite u rukama je rezultat mog petnaestogodišnjeg rada u smislu savetovanja o vođstvu velikog broja od petsto, prema listi magazina Forčun, najuspešnijih kompanija uključujući Majkrosoft, GE, Najk, FedEx i IBM, kao i organizacija poput univerziteta Jejl, američkog Crvenog krsta i Udruženja mladih predsednika. Primenom metode vođstva koju izlažem u ovoj knjizi, postići ćete izvanredne rezultate na poslu i u svoju firmu uvesti inovaciju, nov način rada i steći odane mušterije. Takođe ćete doživeti duboke promene na ličnom planu i u načinu na koji vas doživljavaju drugi. Obratite pažnju na to da je ovaj metod ovde izložen u vidu priče. Junak, Blejk Dejvis, njegov nezaboravni mentor Tomi Flin i četvoro izuzetnih učitelja koji iz korena menjaju Blejkov način života i rada izmišljeni su likovi – proizvod moje izuzetno žive mašte. Ali vera u sistem vođstva sam po sebi, kao i u principe, sredstva i taktike na kojima je zasnovan, veoma su stvarni i pomogli su stotinama hiljada ljudi u nekim od najuspešnijih organizacija na svetu da ostvare uspeh na poslu i postanu najbolji u onome čime se bave. Žrtve pičaju o problemima. Vođe pronalaze rešenja. Iskreno se nadam da će vama i vašoj organizaciji knjiga Vođa bez titule ponuditi rešenje zahvaljujući kome ćete ispoljiti svoje najbolje sposobnosti u ovim burnim i nesigurnim vremenima.

Robin Šarma

P. S. Da biste se postarali da do promene dođe, dok budete čitali ovu knjigu, posetite sajt robinsharma.com gde ćete naći dodatne izvore, kao što su obaveštenja i sredstva koja će vam pomoći da izgradite izvanredan tim.

PRVO POGLAVLJE:

PRAVO NA USPEH I LIDERSKU POZICIJU STEKLI STE ROĐENJEM

„Niko neće ostvariti uspeh mimo svojih najluđih očekivanja, ako ne pođe baš od njih.“

Ralf Čarel

„Uspeh je najveći poklon koji čovek može da pokloni drugima.“

Ejn Rend

Svako od nas može postati genije. Nažalost, većina ljudi svoj život proživi u osrednjosti. Nadam se da vas neće uznemiriti što ovo uverenje otkrivam odmah na početku našeg poznanstva. Ali moram da budem iskren. Takođe bi trebalo da vam kažem da sam sasvim običan momak koji je imao sreće da nauči neke neverovatne tajne koje su mi pomogle da ostvarim neverovatan uspeh na poslu i da svoj život ispunim. Dobra vest je da sam ovde da bih s vama podelio sve što mi se dogodilo za vreme jedne prilično neverovatne avanture. Da biste i vi mogli da date sve od sebe. I živite punim plućima. Počevši od danas.

Ovu neverovatnu lekciju ću vam izložiti postepeno, pažljivo i uz iskrenu podršku. Naše zajedničko putovanje će biti zabavno, inspirativno i zanimljivo. Načela i sredstva koja otkrijete će *automatski* napraviti preokret u vašoj karijeri, ostvarićete

sreću i prikazati se u najboljem svetlu. Ali pre svega obećavam da ću biti iskren. Toliko vam poštovanja dugujem.

Zovem se Blejk Dejvis i, iako sam rođen u Milvokiju, skoro ceo život živim ovde u Njujorku. Još volim ovo mesto. Restorane, ritam, ljude. Čak i hot-dog na ulici. Zvuči neverovatno, ali ja obožavam hranu – po mom mišljenju to je jedno od najvećih zadovoljstava u životu. Uz iskren razgovor, omiljene sportove i vredne knjige. U svakom slučaju, nema mesta na svetu kao što je Velika jabuka. Nema nameru da napustim ovaj grad. Apsolutno nikada.

Dozvolićete mi da vam najpre ispričam nešto o svom poreklu, pre nego što pređem na pomalo čudne, a opet izuzetno važne događaje koji su pomogli da se uzdignem do mesta na kojem sam oduvek želeo da budem. Moja majka je bila najbolja osoba koju sam ikada sreo. Moj otac je bio najodlučnija osoba koju sam poznao. Čestiti ljudi. Ne savršeni. A ko jeste? Važno je da su uvek davali sve od sebe. A po mom mišljenju, to je sve što možete da učinite. Ako ste dali sve od sebe, slobodno idite kući i dobro se naspavajte. Ako brinete zbog stvari koje su van vaše moći, na dobrom ste putu da se razbolite. Većina stvari zbog kojih brinemo zapravo nam se nikada i ne desi. Kurt Vonnegat je to lepo rekao: „Istinski problemi u vašem životu su oni koji vam nikada nisu pali na pamet, nešto što vam prekine dokolicu jednog utorka posle podne.“

Roditelji su me usmeravali u više pravaca. Nisu imali mnogo toga da ponude, a opet su imali sve: snagu svojih uverenja, izuzetne vrednosti i samopoštovanje. I dalje mi nedostaju i ne prođe nijedan dan a da im nisam zahvalan za sve što su učinili za mene. Nekada razmišljam o tome kako ljude koje volimo uzimamo zdravo za gotovo. Sve dok ih ne izgubimo. Onda se u sebi molimo za još jednu šansu da se prema njima ponašamo onako kako zaslužuju. Molim vas ne dozvolite da se zbog toga u životu kajete. Isuviše često se to dešava, mnogima od nas. Ako imate sreće da su vam roditelji živi, pokažite im koliko ih cenite. Još danas.

Ja sam bio dobro dete. „Pravo zlato od deteta“, kako me je deda opisivao. Naprosto mi nije bilo u prirodi da nekoga

povredim ili nešto pokvarim. Bio sam dobar đak, prilično popularan kod devojaka i igrao sam sasvim solidno fudbal u školskom timu. Sve se promenilo kada su mi roditelji poginuli. Imao sam osećaj da mi je neko izmakao tlo pod nogama. Izgubio sam samopouzdanje. Nisam mogao da se usredsredim. Moj život je stao.

Sa dvadeset godina, menjao sam poslove. Kao da sam pustio da me život nosi. Začaurio sam se i nisam mario ni za šta. Najveći deo vremena sam gledao TV, jeo i brinuo se – sve s namerom da izbegnem da se suočim sa činjenicom da traćim svoj potencijal.

U tom periodu posao je za mene predstavljao samo sredstvo da platim račune, a ne polje na kome bih mogao da se iskažem. Odlazak na posao je za mene bio način da utrošim nekoliko sati, a ne izvanredna prilika da postanem ono za šta sam predodređen. Posao je bio samo sredstvo da ubijem vreme a ne dragocena šansa da pozitivno utičem na druge ljude, unapredim firmu u kojoj radim i tako ceo svet učinim boljim.

Na kraju sam odlučio da se prijavim u vojsku. Činilo mi se da je to dobar način da pronađem neki red usred haosa i steknem osećaj da negde pripadam. Poslali su me u rat u Irak. Iako je boravak u vojsci na neki način uobličio moj život, doneo mi je i neka iskustva koja me i danas proganjaju. Gledao sam kako prijatelji s kojima sam bio na obuci ginu u krvavim borbama. Video sam mladiće koji su tek stupili u vojsku kako bivaju tragično ranjeni. Posmatrao sam kako nestaje i poslednji trag entuzijazma u meni dok sam sve više tonuo u sivilo svakodnevice i postajao svestan u šta se moj život pretvorio. Iako nisam doživeo fizičke povrede u ratu, ipak sam postao ranjenik. I gde god bih išao pratio me je duh rata.

Iznenada je došlo vreme da se vratim kući. Sve se desilo zaplanjujuće brzo. Ukrkali su me u transportni avion, poslali kući i nakon dan-dva rutinskih medicinskih pregleda, predali su mi dokumenta. Zahvalili su mi se na službi narodu i poželeli sve

najbolje. Jednog sunčanog jesenjeg poslepodneva našao sam se na ulici i došao do zastrašujućeg zaključka: ponovo sam bio prepušten sam sebi.

Najveći problem mi je predstavljalo da se ponovo vratim u društvo koje me je zaboravilo. Nisam mogao da spavam – proganjala su me sećanja iz rata. Ujutro bih satima ležao u krevetu i pokušavao da sakupim dovoljno energije da ustanim i otpočnem dan. Sve me je bolelo. Obuzimao bi me strah bez ikakvog razloga. Nisam mogao da komuniciram ni s kim osim sa ratnim saborcima. Sve što sam nekada voleo sada mi je izgledalo glupo i dosadno. Moj život je izgubio svaku svrhu i smisao. Želeo sam da me nema.

Jedna od najboljih stvari kojoj su me roditelji naučili možda je ljubav prema učenju – naročito učenju putem knjiga. Unutar korica jedne knjige naići ćete na ideje koje mogu da vam iz korena izmene život ako ih primenite. Ništa ne znači toliko kao da uložite u sebe da biste bolje razmišljali i postali odlučniji. Neumorno učenje je jedna od osnovnih crta otvorene i snažne osobe. Neprestano i posvećeno učenje je jedan od najboljih načina da opstanete u burnim vremenima. Izgleda da najbolji ljudi uvek imaju najveće biblioteke.

Tako sam počeo da radim u jednoj knjižari u Sohou. Ali mi zbog negativnog stava i krajnje samozadovoljnog ponašanja nije išlo najbolje. Šef me je često kritikovao i očekivao sam da će me otpustiti. Nisam bio usredsređen, nisam iskazivao timski duh i radio sam daleko ispod svojih mogućnosti. Spasavala me je jedino ljubav prema knjigama. Dok su me oni koji su vodili radnju prezirali zbog lošeg odnosa prema radu, činilo se da me mušterije vole. I zato su me zadržali. Ali i dalje sam visio o koncu.

Ovde priča postaje zanimljiva. Jednog dana u mom životu desilo se čudo. Kada sam najmanje očekivao da će mi se nešto dobro desiti, tresnulo me je pravo u lice. I u potpunosti promenilo moj život. Posetio me je najneobičniji stranac koga možete da zamislite. A ono čemu me je naučio u toku našeg iako kratkog vremena provedenog zajedno – proširilo je moje vidike, otvorilo me za sasvim drugačiji način razmišljanja i življenja.